

# Послання Папи Франциска на Великий Піст 2016

Назвою «Я милосердя хочу, а не жертви» (Мт 9,13), Папа Франицк запрошує нас пройти шлях Ювілею в супроводі справ милосердя.

21.02.2016

***1. Марія — образ Церкви, що  
євангелізує, бо перша була  
євангелізована***

У Буллі з нагоди проголошення  
надзвичайного Ювілею

Милосердя я просив, аби час Великого Посту в Ювілейний Рік був пережитий «ще інтенсивніше, як суттєвий момент в урочистому служенні та переживанні милосердя Бога» (*Misericordiae vultus*, 17).

Закликаючи уважно слухати Слово Боже та заохочуючи втілити у життя ініціативу «24 години для Господа», прагну наголосити на першості молитовного слухання Слова Божого, особливо слів пророків.

Милосердя Бога — це послання, скероване до світу, яке покликаний спершу прийняти кожен християнин. Саме тому під час періоду Великого Посту я розішлю місіонерів милосердя як конкретний знак близькості та пробачення Бога для кожної людини.

Після того, як Марія отримала Благую Вість від Архангела Гавриїла, у своїй пісні прослави Magnificat вона пророчо прославляє Милосердя Бога, яке її обрало. Діва з Назарета, заручена Йосифові, стає досконалим образом Церкви, яка євангелізує, адже й сама була євангелізована; цей процес, однак, продовжується постійно у Святому Дусі, який чинить плідним її пречисте лоно.

У пророчій традиції поняття милосердя тісно пов'язане — навіть етимологічно — з материнським лоном (*rahamim*), а також зі щедрою, вірною та співчутливою добротою (*hesed*), що особливим чином проявляється у подружніх та сімейних стосунках.

## ***2. Завіт Бога з людством: історія Милосердя***

Таємниця Божого Милосердя відкривається в історії завіту між Богом та Ізраїлем, Його народом. Бог об'являє себе завжди як багатого милосердям, завжди готового прийняти свій народ із глибокою ніжністю та співчуттям, особливо в ті трагічні моменти, коли невірність люду розривала зв'язок Завіту, коли цей союз потребував нового рішучого підтвердження у справедливості й правді.

Бачимо історію істинної любові, де Бог грає роль зрадженого батька та чоловіка, а Ізраїль поводить себе як невірна дитина чи наречена. Ці образи з сімейного життя, як, наприклад, у книзі пророка Осії (Ос, 1-2), показують нам, яке велике є прагнення Бога з'єднатися зі своїм народом.

Кульмінація цієї історії проявляється у втіленні Божого

Сина. У Христі Отець вилив своє безмежне Милосердя, зробивши Сина «втіленим Милосердям» (Misericordiae vultus, 8).

Як людина, Ісус із Назарета — справжній син Ізраїля; Він слухає та досконало виконує те, що вимагає «Szema Jisrael» від кожного єврея, та й сьогодні залишається серцем завіту Бога і вибраного народу: «Слухай, Ізраїлю — Господь, Бог наш, Господь єдиний. Любитимеш Господа, Бога твого, всім серцем твоїм і всією душею твоєю, і всією силою твоєю» (Втор 6, 4-5).

Він, Син Божий та Наречений, чинить усе, аби здобути любов своєї Нареченої, з якою Він пов'язаний узами безумовної любові, що стануть видимими у вічній весільній учті.

Це пульсуюче серце апостольської керигми, де Боже Милосердя

займає центральне та фундаментальне місце. Це «краса спасительної любові Бога, що об'явилася в Ісусі Христі, який помер та воскрес із мертвих» (*Evangelii gaudium*, 36); це перше проголошення, яке «ми повинні чути знову і знову, в різні способи, та яке ми маємо нести, так чи інакше, катехизуючи на різних рівнях та у різні періоди» (*Evangelii gaudium*, 164).

Милосердя «виражає поведінку Бога стосовно грішника, якому Він пропонує чергову можливість виразити сокрушення, навернутися й увірувати» (*Misericordiae vultus*, 21), а отже, відновити відносини з Ним. У розіп'ятому Христі Бог являє своє бажання привести до себе грішника, хоч як далеко той відійшов від Нього; так Він сподівається пом'якшити затверділе серце своєї Нареченої.

### **3. Діла Милосердя**

Милосердя Бога преображає людські серця: завдяки досвіду вірної любові воно чинить нас здатними до милосердя.

Постійним чудом залишається факт, що Боже милосердя змінює життя кожного з нас, надихаючи любити наших ближніх та реалізувати у своєму житті те, що традиція Церкви називає ділами Милосердя щодо тіла та душі.

Ці вчинки нагадують нам, що віра щоденно знаходить вираження у конкретних діях, які дозволяють допомогти нашим ближнім духовно чи матеріально: годуючи, відвідуючи, втішаючи та допомагаючи радію. За цими вчинками нас і судитимуть.

Тому я сподіваюся, що християни продумують «за час Ювілейного Року учинки милосердя щодо тіла і щодо духа. Це буде спосіб

пробудити наше сумління, часто  
приспане перед лицем драми  
убогості, а також уможливить нам  
щораз глибше входження у серце  
Євангелія, де вбогі привілейовані  
для Божого милосердя»

(*Misericordiae vultus*, 15). Адже  
саме в убогих тіло Христа «стає  
знову видимим як замучене,  
зранене, бичоване, зголодніле,  
гнане,... аби ми могли його  
розпізнати, торкнутися й  
турботливо допомогти».

Це безпрецедентна, ба навіть  
скандальна таємниця страждання  
Невинного агнця, що триває в  
часі, [таємниця] Палаючого куща  
любові, яку отримуємо задарма.  
Перед цією любов'ю ми, як  
Мойсей, знімаємо сандалі (пор.  
Вих 3, 5), особливо коли вбогі — це  
наші брати і сестри у Христі, які  
страждають за віру.

У світлі цієї любові, сильнішої за смерть (пор. Пп 8, 6), насправді вбогими постають ті, хто відмовляється себе такими вважати. На їхнє переконання, вони — багаті, однак насправді їх можна вважати найубогішими з убогих.

А все тому, що вони є рабами гріха, який спонукає їх використовувати багатства та владу не для того, аби служити Богові та ближнім; гріх душить у їхніх серцях глибоке переконання, що й вони є лише вбогими жебраками.

Зі збільшенням їхньої влади і статків зростає також їхня сліпота й ілюзія, в якій вони живуть. Вона навіть може не дозволяти їм бачити Лазаря, що жебрає біля їхнього порогу (Лк 16, 20-21). Вбогий Лазар — це образ Христа, який через убогих закликає нас до

навернення. Лазар дає нам можливість навернутися, яку й Господь нам пропонує — і якою ми можемо знехтувати. Така сліпота часто може супроводжуватися гордою ілюзією власної всемогутності, що зловісно відображає диявольське «будете, як Бог» (Бут 3, 5), що становить корінь усіх гріхів.

Ця ілюзія може набирати соціальних та політичних форм, що їх демонструють тоталітарні системи ХХ ст., а також ідеології монополізації думки та технонауки наших днів, що не зважають на Бога, а людину сприймають як сировину, яку можна використовувати. Цю ілюзію можна також спостерігати у гріховних структурах, пов'язаних із моделлю фальшивого розвитку, що ґрунтується на поклонінню грошам та призводить до

відсутності турботи про долю вбогих з боку найбагатших осіб і суспільств; вони зачиняють свої двері та відмовляються навіть дивитися на вбогих.

Для всіх нас, отже, період Великого Посту протягом цього Ювілейного Року є сприятливим часом, аби подолати власне екзистенціальне відчуження, слухаючи Слово Боже та виконуючи вчинки Милосердя.

В учинках Милосердя щодо тіла ми торкаємося тіла Христового в наших братах і сестрах, які потребують, аби їх нагодували, одягнули, надали прихисток або відвідали; в учинках милосердя щодо духа — повчаючи, напоумлюючи, застерігаючи, пробачаючи та молячись, ми торкаємося нашої власної гріховності. Вчинків милосердя щодо тіла та духа ніколи не

можна розділяти. Торкаючись тіла розп'ятого Христа у стражданнях, грішники можуть отримати дар усвідомлення, що й вони також убогі та перебувають у потребі. На цій дорозі «горді», «могутні» й «багаті», про яких говориться у пісні Марії, також можуть віднайтися в обіймах розп'ятого Господа, котрий за них помер і воскрес, а також відчути себе коханими без власних заслуг.

Ця любов є відповіддю на їхню тугу за нескінченним щастям і любов'ю, які, на наше переконання, ми можемо досягнути завдяки ідолам знання, влади чи багатства. Однак завжди залишається загроза, що, постійно відмовляючи відчинити двері серця Христові, який стукає через убогих, — горді, багаті та могутні прирікають себе на безодню вічної самотності, якою є пекло.

До них та до всіх нас скеровані сповнені болю слова Авраама: «Мають Мойсея і пророків; нехай їх слухають» (Лк 16, 29). Таке уважне слухання найкраще приготує нас до святкування остаточної перемоги Нареченого над гріхом та смертю; уже воскреслий, Він прагне очистити свою Наречену в очікуванні на Його прихід.

Не змарнуймо цього Великого Посту, такого сприятливого часу для навернення! Просімо про це за материнським посередництвом Діви Марії, яка дозволила, аби велич Милосердя Божого обдарувала Її та була першою, яка визнала свою вбогість (пор. Лк 1, 48), називаючи себе покірною слугинею Господньою (пор. Лк 1, 38).[1]

*Ватикан, 4 жовтня 2015 року, у  
спомин св. Франциска Ассизького*

[1] Джерело: *CREDO*

---

pdf | document generated  
automatically from [https://  
dev.opusdei.org/uk-ua/article/  
poslannia-papi-frantsiska-na-velikii-  
pist-2016/](https://dev.opusdei.org/uk-ua/article/poslannia-papi-frantsiska-na-velikii-pist-2016/) (09.08.2025)